

279938

ANUL V

No. 4

IUNIE

ROMANIA LITERARA

REVISTA LUNARĂ PENTRU TOȚI

ABONAMENTUL ANUAL.

Pentru Capitala l. n. 10. In provincie l. n. 12. Pentru studenți l. 5. Considerăm ca abonate pe toate persoanele ce vor primi 2 numere consecutive.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA STR. UDRICAN No. 12

BUCURESCI

TIPO-LITOGRAFIA NAȚIONALĂ ASCHER & KLEIN

20 Strada Gabroveni 20

1886

ROMANIA LITERARA

Revistă lunară pentru toți

Sumarul: Carmen Sylva, de E. Adamski,— Grangurul și Rondunica, versuri de G. Baronzi—
Domnia lui Hangerliu D. C. Crișian.—Care sunt defectele Știinților.—Poesii, de Nichofor Motocu,—
Anunțuri.—

Garmen Sylva

Suveranii cei meritoși sunt aceia cari pe lângă diadema regală sunt încinși cu aureola geniului și superiorității omenești. Ei nu trec ca cei l'alți, numai pe tablele cronologice ale Istoriei fără altă importanță de cât acea d'a fi un nume care cuprinde o perioadă de ani din analele unei națiuni. Geniul îi ridică de asupra strămtului cere al lumii comune și ei domnesc nu numai asupra corpului unei națiuni, dar și asupra moralului public.

Puterea individualității lor se întinde nu numai asupra prezentului dar chiar asupra generațiilor viitoare, cari din depărtarea timpurilor se înclină cu venerațiune la amintirea unui Suveran care a glorificat regnul seu prin talentul și geniul individualității sale.

Chiar istoria Românilor, orî cât de modestă pare a fi pe domeniul intelectual și are până astăzi trei figuri strălucitoare, cunoscută ca suverani pe domeniul țerei Românești și suverani pe domeniul intelectualității naționale.

Istoria ne a păstrat amintirea lui Petru Cercel ca personalitatea cea mai interesantă a secolului al XV-lea în Muntenia.

Principele Poet al Țerei Românești care a scris versuri în limba italiană, a rămas ce e drept, mai mult o legendă enigmatică pentru noi căci volumul seu de poesii tipărit la Veneția, este necunoscut cu dese-

vărire colecționatorilor de monumente Istorie, așa că este foarte greu contemporanilor noștri a se exprima asupra spiritului și geniului Voivodului Poet.

A doua figură strălucitoare cu care se fălește istoria României, este Cantemir Vodă care a stat pe tronul Moldovei ca un înțelept Gospodar și care va domni veșnic prin operele sale neperitoare.

Și al treilea loc în această constelațiune strălucitoare din istoria Românilor îl va suplini fără îndoială Suverana individualitate ascunsă sub egida de Carmen Sylva.

A schița spiritul acestui suveran autor contemporan, credă sigur o mult mai mare întindere de spațiu și mult mai mare studiu de cât acela pe care am în fața mea.

Carmen Sylva, considerată după scrierile sale se vede că este însușită de fiacără adevăratului talent.

Impresiunile și ideile ei redată sub diferite forme literare, când sub formă de cugetări, poesii, nuvele, ne probază că este dominată de un spirit ușor și sburdalnic care rătăcește în voia fantasiei peste toate colinele și vălcelele literare.

Variațiunea modului d'a scrii dovedește diversitatea continuă de impresii și cugetări.

Cugetările autorei conțin observațiuni pline de spirit fără a fi mușcătoare.

Aceasta trăsură caracteristică, că nu cuprinde nici o nuanță de ironie sau sarcasm dovedește un spirit lipsit de desiluzionare, sau nespusa delicateță de suflet.

Versurile sale sunt pline de un farmec liric. Nuvelele și piesele, cari cată a reda subț o formă poetică, legendele trăinde în prejurul stâncilor Castelului Peleş au meritul d'a reprezenta într'un mod plăcut modestele legende Românești.

Luat în întregul activității sale literare, găsim că Carmen Sylva, este un autor original care și are farmecul și frumusețe să aorte, și care va rămânea în acest sens, o pagină deosebită prin nuanțele ei vii și armonioase în albumul literaturii contemporane a României.

Eduard M. Adamski

Grangurul și Rândunica

Grangurul jura uă dată
Să de nume de surată
Unei biete rondunele
Și 'i jura pe cer, pe stele
Și pe lacrămele sele...

Alei, alelei!

Plâng cu jale ochii ei!

Plâng ca buha de pe cruce,
Că o lasă și se duce,
Și se duce, duce 'n lume
Unde pôte să 'l afume
Fala unui măndru nume.

Alei, alelei!

Mult e mare dorul ei!

Pupăza cea măndră 'n penă,
Cu doi ochi de foc sub gene,
Cu viers dulce pe la gură,
Inima d'ua dată i fură,
Cuib de aur ei făcură...

Alei, alelei!

Cață lumina și cuibul ei!

Rândunica țera 'și lasă,
Uită dorul ei de casă,
Și prin lume pribegită,
Sbora dusă, rătăcită...

Undei scrisă a ei ursită

Alei, alelei!

Tristă e ursita ei!

Prin nori negri se repede,
Nu aude, nu mai vede:
Peste mare vrea să trecă
Dar puterea totă 'și secă...

Alei, alelei;

Cine plânge 'n urma ei!

G. Baronză

○ Privire

asupra

Domniei Lui Constantin Hangerliu

Era în toamna anului 1793.

Constantin Ipsilante, domnul țării muntenești, după o scurtă domnie de un an și trei luni, fu silit să plece mazil, lăsând tronul țării în mâinile lui Constantin Hangerliu, care 'și făcu intrarea în țară pe la luna lui Noembrie și fu primit cu mare entuziasm de totă obștea țerei românești¹⁾.

Domnia efemeră a acestui Domn din perioada fanariotă, ne permite a intervedea lămurit întregă stare politică și socială a Românilor din secolul al 18-lea.

Înainte de 1712, adică înainte de începerea epocii Domnilor Phanarioti, Pôrta acordă înă Principatelor-Române onorea d'a lua în v. dere ore cari considerațiuni politice la numirea Voivozilor lor.

În timpul Phanariotilor însă, nici o considerațiune politică la alegerea domnilor nu se mai ține în seamă. Pôrta care până aci urmărise vasalitatea orbă a domnilor, pare a face dispensă tacită de o așa calitate ce provinea de sine ca o consecință logică a degenerării desăvârșite în care căzuseră Domniatele Române, și nu mai urmărește acum de cât un interes curat fiscal, și toate condițiunile ce se propun unui Domn din această epocă este d'a răspunde cu prisos la exigențele Împărăției.

Principatele însuși de la care se pretin-

1) Photino, Istoria Generală a Daciei, Tomul II.

dea necontenit heraciuri, zaherele, tainuri și lefuri pentru oştirile turcești, păreau a fi fost considerate ca niște adevărate provincii de exploatare economică, ca un fel de Californie Ottomană de unde se luau mijloacele necesare pentru acoperirea lăcomiei Tarigradén.

În privința administrării, mai bine zis în privința modului de exploatare al acestor provincii, nu se gândea nimeni a consulta într-o manieră nimic trebuințele proprii ale țerei.

Lucrul era firesc, de ore ce din partea țerei, nici cea mai ușoară rezistență nu putea să amenințe combinațiunile Impărației.

Românii nu mai constituau nici chiar state subjugate, ast-fel de căzuse sentimentul de conștiință națională a poporului, care singur numai, poate să susțină dovada existenței unui popor subjugat unei puteri străine.

Moralul națiunii întregi, degenerase cu totul.

Pe de o parte avem poporul, pe de alta avem boerii, între cari exista aproape o linie bruscă de demarcațiune; dar nici la unii, nici la alții, nu mai găsim nici o umbră de conștiință națională, și în consecință nici o pornire spre rezistență.

Boierii deveniseră o clasă de oameni cu desăvârșire lipsiți de conștiință și caracter, cari se aflau vărăți în necontenite ursiri de intrigă.

Dacă nu se aruncau în partida Prințului domnind, se aflau pe lângă cine știe ce aspirant care bătea ușile oamenilor influenți de pe lângă Poarta Ottomană, concurând împreună cu dănsul la răsturnarea Domnitorului.

De rămăneau însă în țară, și dedeau la iveală năravul lor asupra și lăcom, întovărășindu-se cu Domnul la despoierea și stăpânirea fiscală a poporului român.

Poporul ajunsese d'a numai avea despre dănsul de cât conștiința că este de drept sclavul orb al stăpânirii.

Copleșit sub povara dajdielor de tot fe-

lul, țeranul român ajunsese să nu mai fie nici chiar stăpânul produselor activității sale, căci lăcomia asuprașitorilor se susținea totuși, ba încă totă munea lui era adesea prea insuficientă pentru a satisface aviditatea lor. Când numai avea nimic de dat, atunci stăpânirea îi smulgea cu forță ultimele bunuri ce mai posedă încă demne d'a atrage atențiunea răpitorilor. Viața săténului chiar era pusă în pericol prin mijloacele de aducere la îndeplinire a cerințelor exagerate a asuprașitorilor, cari consistau în mijlocul acestei sfere de cultură Ottomană, din imboldorii de vite.

O așa situațiune a trebuit fără îndoială să ridice românului nu numai conștiință de membru al unui stat, dar chiar și conștiința de drepturile sale de om, așa că nu mă mir de fel că el să se fi degradat în conștiința sa mai jos de ierarhia omenescă.

Tot d'aci cred că vine cauza că țeranul Român este afectat și până astăzi de un caracter molatec și indolent, care îl face un factor aproape unul în cerințele producțiunii economice.

Supus unei munci abrutisătoare la arșița soarelui, și cu toate acestea țeranul român văzând că nu mai poate reuși a avea nici casă, nici alimentațiune, nici îmbrăcăminte potrivită, ca retribuțiune a muncii sale n'a putut face nimic mai bun de cât d'a slăbi sfera activității sale.

Forțele sale fizice slăbite fatalmente prin lipsa unei nutrițiuni indestulătoare, l'au făcut leneș și indolent.

Moralul seu decăzut prin reversurile nenorocite, prin umilințele degradătoare la care fusese supus, nu lăsară a intra în intelectualitatea sa nici noțiune de conștiință civilă și politică.

Starea acesta deplorabilă a țeranului transmisă prin ereditate din generație în generație, a imprimat cu timpul un caracter specific poporului român.

Țeranul dacă nu se putea hotărî la emigrare, se împacă cu desăvârșire cu conștiința sa de sclav în viața socială, și și

pleca răbdător fruntea în fața nevoilor zilei, fără ca să se gândească vr'o-dată a scutura jugul greu al tiraniei ce 'l apăsa aproape șase secole d'a rândul.

Subt așa de triste auspicii este lesne de înțeles că nici o rezistență din interiorul țerei, nici o manifestațiune de independență națională, nu eră de așteptat ca să impue Porții obiceiul d'a respecta starea de volnicie a Principatelor Române, și în vremea care face obiectul studiului nostru, este lesne de înțeles, că nici nu mai eră cestiune ca dânsa o putere milităresc organizată să pue în discuțiune dacă o poporațiune fără consciință națională și fără nici un mijloc de posibilitate, d'a rezista se va înțelege sau nu cu măsurile arbitrare ce găsea de cuviință a le întrebuiința.

Lucrul e atât de evident, că numai este nici o îndoială ca Impărăția Ottomană nu se mai gândea în această epocă a ne danici chiar cea mai mică considerațiune politică sau să întrebuiințese cea mai simplă măsură de prudentă administrativă.

Porța Ottomană ea însuși dovedește că obiceiul d'a numi Domni încetase din manierele sale prin aceia că epitetele oficiale pe cari le dădea împărăția în acele timpuri, nu mai conferau titlul de Domn noilor aleși ci 'i mărgineaū numai la titlul de *Bey*. Porța care nu 'i mai considera de cât după chipul cum puteaū răspunde trebuințelor sale interesate, 'i considera numai ca niște funcționari administrativi cărora se încredința cărmuirea Principatelor Române, și cărora în mod expres le ridica vechile titluri domnești, lăsând a se vedea distincțiunea ce ea însuși lăsa a subsista între seria Domnilor anteriori și seria Principilor Phanarioți.

Întâmplarea chiar, care aducea la domnie pe Constantin Hangerliu, este favoarea și încrederea de care se bucura în fața ministrului de marină Căpitan Pașa Ciuciuk Husein care el însuși avea favoarea Sultanului Selim.

*Se întâmplase revolta vestitului Pasvan-

toglu, și cu această ocaziune Căpitan Pașa primind însărcinarea din partea Sultanului d'a merge să supuie pe rebelul pașă, el reușește a numi pe Hangerliu ca Beiū al țerei Muntenesti sub cuvânt că 'i ar trebui un om de încredere ca să 'i dea toate înlesnirile cuvenite pe Dunăre.

Prima exigență ce se cere din partea noului Domn este să aprovizioneze cu priosos acele colosale revirimente de armată turcăscă ce se strănseseră la fruntariile țerei pentru ca să bată Vidinul.

Pentru a răspunde pretențiunilor destul de largi a unei asemenea armate a trebuit ca Hangerliu să puie în lucrare tot arsenalul de invențiuni pentru ca să potă reuși cu strângerea furniturilor necesare.

Și în adevăr, un cronicar al aceluși timp ne istorisește că el a ajuns să adune atâta zaherea în cât nu mai erau hambare și saci în care să se puie făina, iar mulțimea de vite eră atât de mare în cât cei însărcinați cu transportul lor le și vindeaū.

Activitatea noului Domn părea a încuragia încă și mai mult cererile eroilor din împrejurul Vidinului cari deveniră din ce în ce mai dese, așa că încurând nu se mai găsea zaherea îndestulă în țara Muntenescă și Hangerliu Vodă se vedu silit a o importa din Moldova.

Peste curând crisa economică și financiară, se resimte pe deplin. Constantin Hangerliu vede că pe de o parte sorgintele provisiunilor au secat în țară, iar pe de alta visteria țerei este insuficientă ca să procure furniturile necesare pentru viitor. Însă spiritul său ingenios găsește repede un remediu în punerea impozitelor. Intre alte dajdi reînființază vâcăritul care fusese abolit din trecut, sub pedepsă de grósнице blestemuri, dar ca să nu bată la ochi, el n'a reînființat'o sub adevărata sa numire ci sub aceea de Gostinărit.

Pentru aducerea la îndeplinire a acestei noi stôrceri a țeranului nu s'a cruțat nici un mijloc ori cât de barbar. După disa contimporanilor țara românescă devenise o

singură privesc de jale și durere. Se băteau omenii și se căsneau cu chinuri groșnice ca să plătescă văcaritul. În unele locuri au fost torturați până ce și au dat sufletul.

Cronica anonimă publicată în Albina Pindului¹ ilustrează ororile acelor zile prin următorul caz:

„Încă peste Olt a și omorât mumbașirii „turci mulți, din cari unul a fost dus de „rudele lui la București și a fost băgat cu „carul în curtea Domniască, ca să 'l arate „lui Vodă. Insciintându-se Vodă a *dis* să „*dea bani și nu 'l va omori nimeni*, și nu „i sa făcut milă spre a porunci slujbașilor „să mai slăbiască pe creștini.“

Din acestea se poate vedea că Hangerliu era orbit de necesitatea presată d'a răspunde la pretențiunile favoritului Sultanului; nici o altă idee, nu 'l preocupa de cât aceea d'a fi la înălțimea așteptărilor protectorilor săi.

Dimitrie Bolintineu, în schița sa asupra lui Hangerliu Vodă, se folosește d'această situațiune pentru ca să susție că morțea tragică a acestui Domn a reeșit tocmai din această circumstanță.

Hipoteza însă este foarte eronată căci Hangerliu n'a fost nici nu putea fi asasinat pentru activitatea sa de exploatare care rața de Pörtă constituia din contra un mare merit.

Causa adevărată a morții lui Hangerliu este aceea pe care o menționează Dionisie Fotino în memorialul său.

Constantin Hangerliu care 'și datora înălțarea sa la cârma țerei muntenești, și datorește d'asemenea sfârșitul său tragic imprudenței sale d'a atîta asupra 'și ura binecătorului său de odinioară.

Capitan Pașa, pierduse bătaia în contra rebelului Pasvantoglu și se văzu silit a se întorce cu rușine după ce pierduse armată și averi colosale. O facțiune de curtesani de la Constantinopol se folosese d'această ocaziune pentru ca să sdrobescă influența favoritului inegrindul în ochii Sul-

tanului, și pentru a reuși mai bine în intriga lor ei fac pe Hangerliu să înțeleagă că puterea lui Căpitan Pașa este către sfârșit, și că în curând va cădea victima capriciului suveranului, punându-i tot de odată în vedere că singurul mijloc d'ași perpetua menținerea la Domnie, este d'a trimite Sultanului raporte de calomnie în care să invinovătescă pe Căpitan Pașa de pierderea luptei de la Vidin. Intriga reuși de minune. Hangerliu Vodă luând în vedere interesul său personal nesocoteste recunoștință ce datorește lui Căpitan Pașa și se decide la trimiterea referatelor în cestiune.

Intâmplarea însă face pe Căpitan Pașa stăpân pe scrisorile lui Hangerliu, și fără a pierde vremea influențează decretarea unui firman de mazilire, iar în secret prepară scoterea unui firman de decapitare.

Constantin Hangerliu primind destituirea sa nici nu se gândește la sorta ce încercase corespondența sa defaimătoare, și se adresează către Căpitan Pașa rugându-l să stăruiască pentru obținerea tronului Moldovei. Vechiul său protector îi răspunde cu multă bună voință disimulată, că va face tot ce 'i va sta în putință pentru împlinirea acestei dorinți, și Hangerliu se simți asigurat. El depuse domnia în mâinile Caimacamilor noului domn și aștepta în liniște venirea decretului său de numire în scaunul Moldovei.

Era într-o zi de Vineri 18 Februarie 1799, 1) când i se anunță un Turc Peșker-giu ce venise de la Țarigrad² cu o mișune importantă.

Hangerliu lovit la primul moment de o panică secretă refuză d'al primi, dar mai în urmă și luă seama, gândinduse poate că erea deșitarul decretelor sale de numire, și l'a poftit să vie.

După temenele obișnuite a ceremonia-

1). Mă folosesc de mărturia lui Fotino care 'mi pare mai verisimilă. D. Bolintineanu în schița sa zice că erea în 19 Martie și 'l descrie pe Hangerliu numărând banii Gostinăritului cu tôte că nu mai erea Domn pentru ca să încaseze.

lului oriental Peşkirgiul luă din mână unui Arab ce l'însoţia o scrisore a lui Căpitan Paşa şi o întinse Domnului.

Hangerliu 'l pofti să şeză şi în vremea ce se presenta turcului cafeaua şi ciubucul el deschise scrisorea şi o citi.

Epistola nu coprindea de cât asigurări de prietinie din partea protectorului seu.

Nici o bănuială din partea acésta; dar când redică ochii de pe scrisore observă că Peşkirgiul erea coprins de o agitaţiune profundă, şi privia necontentit către Arabul de la uşă a căruî ochi se învörteau cu sălbătăcie în orbitele lor.

Un sentiment nedescris de grósă şi bănuială sinistră 'l coprinse, şi el se uită în volonţar în giurul seu spre a chema ajutor.

Arabul înţelege privirea domnului şi înaintând către densusul zise adresându-se către Peşkirgiu: „Să sfârşim mai iute!“

În acelaş timp scóte din sân o frânghie şi o aruncă d'asupra capului lui Hangerliu.

Acésta dete capul îndărăt cu înţelă, şi frânghia căzu la picioarele sale.

Acum înţelese totul.

Coprins de grósă voieşte să se scóle şi să strige ajutor, dară găzii sei nu 'i dau timpul.

Cu o mişcare repede Peşkirgiul scóte un pistol şi 'l descarcă asupra Domnului.

Hangerliu scóte un ţipăt sfâşietor şi se răstogoleşte la pământ.

Toţi ai casii îngrosiţi d'acésta scenă neaşteptată fug care în cotro póte apuca, lăsând pe nenorocitul domn în ghiarele călărilor sei.

Hangerliu 'şi dăduse sufletul de la prima descărcătură de pistol.

Arabul se asvêrlă asupra corpului încă cald al nenorocitului domn şi despoindul de hainele sale 'i tăia capul pentru al duce ca dovadă vindicativului Paşa.

Garda Domnească şi câţiva Boieri năvălesc în locul scenei atraşi de ţipetele servitorilor desperaţi.

Peşkirgiul scóte din sân firmanul de de-

capitare şi 'l citeşte celor de faţă, dicând: „Acésta este porunca Sultanului.“

Toţi 'şi plécă fruntea cu respect în faţa hârtiei care conţine voinţa a tot puternicului Impêrat.

Arabul însă îl târâşte afară aruncându' l în curtea acoperită de linţoliul alb al iernei.

Aci corpul mutilat al Domnului stătu espus privirilor mulţimei până târziu noptea, când casnicii lui Hangerliu ridicară pe furiş cadavrul şi 'l îngropară în biserica sfântul Spiridon cel nou.

Pe lângă furia răsbunătorului ottoman se mai asociă şi furia poporului care avea dreptul să urască p'acést Domn pentru modul barbar cu care rădicase dările sale.

Unul din amicii mei 'mi istorisi că a auzit de la tatăl seu care pe atunci fiind copil alergase şi el cu grămada de ómenî spre a vedea corpul mutilat al Principelui; că poporul 'şi resbuna suferinţele îndurate prin fel de fel de blesteme şi epitete injurioasa la adresa mortului.

Unul dintre cei de faţă aruncă pe pieptul cadavrului o mică monedă numită slot strigând în gura mare: „Satură-te cu banul săracului!“

Dar, să încheiăm aceste triste suvenirî a unui timp care nu mai există, felicitându-ne că rasele civilisaţiunii moderne, au ajuns cel puţin în parte, a ridica grozăvia secolului precedent.

C. Crisian.

Care sunt defectele sciinţelor ?

(urmare)

Expresia exclusivism ştiinţific cere explicaţiuni. Nu voiŭ vorbi de lucruri ce nu aparţin omului. Prin proenienţă, rolul, forţele sale, omul deja implică ideia de exclusivism; dar acela care face obiectul acestor rînduri, e remediabil căci este a înfiinţa derivată a celui dintâiu. El se rapórtă la ştiinţă, şi din acésta cauză 'l numesc ex-

clusivism științific.

Un exemplu aplicat la om ne va arăta cum din cauza acestei erori, omul, ajuns la nivelul cultural de astăzi, nu este în stare d'a-și afirma unitatea manifestațiilor sale ori a existența bine definită.

În adevăr, prin analiză chimică se găsește elementele materiale componente ale omului. Fizicul ne demonstrează existența în organismul lui a agenților fizici ca: electricitatea, căldura etc. Mecanicul vede în om un motor animat, o forță ôre-care etc., aplică principiile sale la actele fiziologice, care se efectuează în corpul lui etc. Geologia, zoologia de o parte, fiziologia, anatomia descriptivă și patologică etc., toate dau cunoștințe de origina omului, de structura lui, fenomenele care se petrec în organismul de starea lui normală sau anormală în genere etc.

Științele așa dar, fac descripția în parte a omului, dar nu există nici una care să determine într'un mod rațional tipica situație a omului ori valoarea lui, rolul, poziția față cu mediul înconjurător., în scurt de a da posibilitate omului să aibă conștiința de el, și mediu care trăește. S'ar zice că știința socială umple această lacună. Din nefericire și aceasta e încă obscură, așa că nu tocmai împlinește condițiile enunțate mai sus.

De altă parte dacă facem recurs la cele l'alte științe, putem vedea ca niște acsiome că omul nu poate fi considerat numai compus din cele 4—6 elemente materiale, căci atunci ar rezulta ca toate corpurile care au această compoziție să fie ômeni. Apoi nu putem zice că este numai o colecție de agenți fizici căci ar rezulta că o colecțiune de aparate producătoare de acești agenți să constituie un om. În fine omul nu este numai un motor animat căci atunci ar rezulta echivalența lui cu toate animalele.

Chimistul nu poate așa dar să afirme că integritatea sa constă numai în elementele materiale componente. Fizicul într'o colecțiune de agenți, mecanicul într'un motor

animat, etc. Rezultă de aci că pentru existența și integritatea omului să cere ca toate proprietățile și considerațiile pe care ni-le fac științele cunoscute să le reunim.

Și atunci reuniunea lor va forma o nouă știință al cărui obiect va fi definițiunea omului.

Prin analogie științele ca atribut al omului nu'i putem asigura integritatea de cât reunindu-le pe toate pentru a forma ast-fel o știință generală etc.

Acest mod de raționare se poate aplica la ori-ce unitate dinamică ori parte materială. Teorema e generală și ne arată ôre-cum defectul exclusivismului științific.

Afară de acesta noi putem încerca să aflăm o derivată a acestei teoreme.

Părțile materiale se găsesc într'o legătură perfectă. Este erôrea cea mai mare de a considera lucrurile isolate unele de altele și independente între ele. Din contră prin legăturile lor și influențez reciproc dând ocazie simțurilor noastre de a deșinge infinite corpuri cu infinite nuanțe.

Suntem dar conduși a vedea în procesul material care dă naștere omului o legătură strânsă între partea integrată înfinit de mică atomul și totalitatea lor sau materia înfinită.

Ast-fel în niște circumstanțe particulare o mică parte materială se transformă într'o celulă. Aceasta la rândul său proliferă și dă naștere unei scheme organice.

În sfârșit acest schema organic se dezvoltă și după un timp ôre-care constituie un individ bine definit. Iată dar opera unei celule sau mai bine opera unei părți materiale sub influența celor l'alte.

Fenomenele care se succed și care transformă materia și dă naștere omului trebuie să le considerăm infinite. Si dacă vom să le studiem trebuie să procedăm tot pe aceeași cale naturală de generalizare, de transformare, de faliatiune; căci dacă am urma metoda specialisării ar urma ca din fie care act al vieții și din ne care punct de vedere să formăm o știință. Și

cum acestea sunt infinite ar urma să ajungem la o infinitate de științe speciale. Atunci știința ar deveni o carfologie.

Ne place a crede că nici un om n'are dorința de a se găsi în situația strămoșilor lor care exclusând totul puneau ființa lor domnind peste toată natura, Contrar ei apropie epoca descendenței lor din maimuțe.

În tot cazul omeni zilei vor desaproba opiniunile mele dicând că ele nu sunt de cât o concepție ilusorie a sfortării niște principii care să se aplice în practică.

Nu 'și vor putea închipui ca un singur om să fie în stare de a învăța toate științele de o dată. Ei 'și vor aduce aminte de timpurile antice când un singur om ca Erathosthene, Archimede, Aristat etc...era depositara tuturilor cunoștințelor timpului său.

Atunci vor dice ei era posibil aceasta de ore-ce domeniul științelor era restrâns pe când astăzi lupta pentru existență devenind mare a desvelit toate artele și a dat științelor o vastitate pe care nici viața nici creerul cu toate sacrificiile lor în van se vor osteni de a aborda-o în toată întinderea ei. Acei cari se vor pune la o asemenea încercare vor cădea de sigur victime ambițiunii lor excesive. Apoi vor mai adăoga că nu i-au în considerație înclinările omului, talentele... etc. Și pentru ce-i-am forțat impunându-le o știință generală, în loc de a lăsa pe acești indiviși să 'și desvlească tot talentul lor!? În sfârșit acești omeni vor concluda că opiniunile mele sunt niște paradoxe.

Nu credeți însă că omul care materializează totul nu dă explicație acestui fapt în acest sens. El nu vede în această manifestare optuză nu de cât o inofensivitate spirituală care se atribue unei evoluțiuni tardive. Și relevază toate aceste întrebări numai pentru a pune mai mult în evidență înapoierea care în ne găsim.

Am vsdut cum am parvenit de a ne face o idee mai clară de om, punându-l în raport cu toate lucrurile din spațiul înfinit.

È natural ca omul pentru a exista trebuie să 'și menție în echilibru organismul său, ori acesta însemnează funcționarea regulată a organelor cu concursul cărora se întreține viața. Această funcționare regulată consistă de a stabili în fie care momente echilibru între forțele interioare care constituie organismul propriu zis și forțele exterioare care constituie mediul ambiant. Ori noi știm că mașina care stabilește acest echilibru, nu este de cât sistemul nervos. È logic că această mașină va fi atât mai perfectă cu cât ea va avea mai multe relațiuni cu exteriorul, cea ce se traduce prin aceea că ne dă mai multe cunoștințe. Și când sistemul nervos e pus în relațiune numai cu o simplă manifestare sau cu o categorie de fenomene el va se găsi în starea cea mai simplă.

Procesul lumii din timpurile cele mai depărtate și până astăzi s'a prezentat sub această formă generațiunile s'au succedat posedând suvenirul ei; așa că acum se poate dice că omul posedă prin natura lucrurilor sau prin eresia maniera de a vedea lucrurile sub un singur punct de vedere. Ceea ce constituie înclinările, talentele etc....

Acest fapt ne explică toate detaliurile societății actuale, care ne represintă pe om cu o facultate desichilibrată sau escenetrică și prin urmare nerațională.

Și ca dovadă despre acesta este că omul se amuzează de arifeciul crișelător lumesc și neglije de a vedea contrastul care caracterizează clasele această monstruoasă societate.

Lumea științifică trebuie să raționeze rezultatele sale proprii iar nu să le încerce; căci atunci va parveni subitamente în lumea reală și conscientă.

Ast-fel noi recunoascem în științe că metoda cea mai secundă în cunoștințe este aceea care se bazează pe filiațiune or transformare și cu toate acestea nu voim să credem ca lucrurile existente sunt transformările ale antecedentelor sale, și ca acesta

(Urmarea imediată o vom da în numărul viitor de ore ce printr'o întâmplare neprevăzută s'a pierdut manuscrisul.)

Nota Redacțiunii.

Cunoaște-te însuși!

(Fabulă în Proză.)

Erăm în momentul când norii stării de inconștiință nevinovată a copilului, încep a se împrăștia de pe orizontul vieții intelectuale, spre a face loc frământărilor mai serioase a cugetărei omenestii.

Tot ce putea fi perceptibil simțurilor mele și tot ce se putea inchipui facultății reprezentative, începui a-le supune unui examen riguros și amănunțit al intelectualității mele.

În curând ajunsei cu cugetarea mea speculativă până acolo, în cât să îndrăsnesc ca atăția alții, să visez cercetarea *causei lucrurilor*.

Astăzi, când judec lucrurile cu mai mare liniște, după ce am trecut mai întâiu prin stăvilarile ssepticismului și pesimismului cugetărei, atât de trebuincioase după mine unui cugetător începător, am ajuns la deplina convingiune a ridiculului cercetărilor mele, și pot zice că erăm pe domeniul intelectual, întocmai cea ce erau alchimistii medievali pe domeniul chimiei cu cercetarea pietrei filosofale și a misterului d'a face aur.

Fără îndoială, sunt în drept să cred că erăm un alchimist al cugetărei și că alergam nebunește după o idee metafizică, tot atât de îndoiosă ca și rezultatul retortelor bițiilor cercetătorii medievali, căci am avut ocaziune a mă convinge de la început, că deja intelectualitatea omului în sine, este prea insuficientă pentru ca să fie în stare a concepe un ast-fel de ordin de idei, chiar dacă am admite că întręga exterioritate se pôte resuma în niște ast-fel de concepțiuni.

Dar permite'ți 'mî să vă spun o istori-
oră care se rapörtă cu desăvęrire la ideea care am emis'o și care constituie una din aventurile mele din aceea vreme.

Erea într'o nopțe silențioasă de vară. Eu mă aflam în solitara mea mansardă, atât

de concentrat în mine și pre ocupat cu cugetarea, în cât încetul cu încetul mă simții transportat într'o altă lume.

O întunericime adęcă începui a se întinde în giurul meu, în vreme ce eu, cuprins de un fel de amorțială indescriptibilă, părem un corp înlântuit pe pământ și o intelectualitate independentă planęcđ în sfere depărtate.

În curęcđ întunericul începui a se risipi și din mijlocul vęlului negru al tenebrelor, vęđui desfęcđndu-se umbra lui Socrate, care se apropiă de mine cu zimbetul seu de adęcă ironie.

„Omule, 'mî zise el, ce tot frământăți mintea pentru a ajunge la găsirea unei verități supreme. Desamăgește-te! În mijlocul acestui haos diversificat de lucruri și de noțiuni, nu pôte exista o noțiune unică și supremă, în care să se pótă resuma totul, adică să se aducă la cea mai simplă expresiune acęsta universalitate atât de contrarie în sine însuși. Dar lucrul cel mai important este că imposibilitatea acestui lucru reese nu numai din acęsta casualitate exterioră a lucrurilor, dar din nenorocire chiar din defectuositatea desăvęșită a eului omenesc. Ei bine, numai pentru ca să'ți pun acęstă în evidentă, eu 'ți am făcut acęstă vizită neașteptată, pentru că cunosc credințele esagerate ce le ai despre forțele tale intelectuale de om; te știu cu ce mare încredere în tine însuși îndrăsnesti a cerca resolvarea tuturor problemelor, zicęcđu'ți în egoista ta inchipuire, că Forțele tale Intelectuale de om sunt nelușă magică, a tot puternică, care te pôte conduce victorios la resolvarea tuturor problemelor existęcde. Ei bine, 'ți voi arăta că acest Eu omenesc, acest factor aritmetic, care 'ți'l inchipuești că este unitatea de măsură pentru a sonda totul, nu este numai un nimic, dar este încă existența cea mai comică a tuturor lucrurilor existente, pentru că este sclavul tuturor noțiunilor și impresiunilor, variând și revenięd asupra 'și, după cum capriciul hazardului face ca

să se succedă dinaintea strîmtului cerc al conștiinței omenești. Ți voi arăta că această sublimă încoronare a ființei omenești, cum întitulezi tu cugetarea, nu este decât o moriță de vînt, care se învîrtește în toate felurile, fără ca să fiă animată de nici o facultate a sea proprie caracterizată prin acea d'a putea pătrunde rațiunea lucrurilor, se învîrtește zic n'ascultînd de cât presiunii exterioare a diferitelor elemente. Și cred, că ajungînd a'ți demonstra această, vei vedea în același timp cât de mică și neînsemnată este ființa omenească în întregul ei, atît sub punctul de vedere moral cât și fizic, în mijlocul acestei universalități desordonate a existenței întregi, și vei recunoște cât de mare dreptate am să recunosc de ridicule toate speranțele vanitose a acelora, cari cred că este posibil d'a ajunge la demonstrarea verii unei verități supreme."

Socrate intonasese aceste cuvinte cu proverbialul său sarcasm, și părea a gusta de dinainte plăcerea ce o simția de încurcătura ce mi'o va produce și eu din parte'mi mă cutremuram înmine coprius de o adincă panică morală, la ideia că cine știe ce problemă prăpăstioasă va deschide în fața minții mele, cine știe ce demonstrațiune ne privită de mine pînă acum, care va spulbera în neant tot șubredul edificiu de acsiome iluzionare ce mi'l clădisem în singuraticile momente a cugetărilor mele.

Acastă temere morală mă însufleția cu drept cuvînt și d'abia cu vocea jumătate îndrăsnii a-i replica :

„Spune'mi totul Socrate, eū te ascult cu mare nerăbdare, spune'mi ce volesti să'mi demonstrez."

„Voiesc să'ți arăt lucrul cel mai important pe care cine-va trebuie să'l cunoască înainte d'a întreprinde cercetări mai depărtate; acest lucru este defectuositatea însuși a ființei tale de om. Trebuie să înțelegi că în caz dacă trebuie să te desiluzionez de ceva în lume, apoi trebuie să începî mai întăiu cu tine însu-ți și să recunoști la

timp, că intelectualitatea omenească este un aparat de o natură destul de perversă pentru ca să poți crede vr'odată, ca dēnsa să 'ți servescă de sondă în aflarea verii unei verități absolute.

„Ne trebuie neapărat un esemplu la demonstrațiune. Ei bine, eū voi da acest esemplu luāndute omule, prin toate secolele trecute și 'ți voi arăta cât de mult ești fără sens, cât de nemernică este cugetarea ta, și cât de inconstante și fără bază sunt veritățile supreme a concepțiunilor tale.

„Să aruncăm o privire în trecut, căci trebuie să'ți spu de la început, că nici nu este posibil a face alt-ceva, decât d'a reaminti în conștiința noastră trecutul, de ore ce viitorul 'ți'l vei putea lesne persupune atunci când vei ajunge la recunoșterea ta proprie prin reprezentarea trecutului și când vei vedea că natura omenească fiind ast-fel cum este în realitate, nu va putea fi nici pe viitor cauza unor alte efecte psihologice, de cât cele de pînă acum."

Pe când zicea acestea eū începu a cădea în reverie. Fel de fel de idei, părea ca niște amintiri confuze, depărtate, a unui timp de care nu putem să'mi dau seama, alergau pe d'înaintea conștiinței mele, așa ceva, ca acele reminiscențe pe care Platon le pretinde aduse din viața divină.

Socrate însă mă făcu în curînd să mă pricep insumi.

„Operațiunea conștiinței trecutului se petrece în tine, 'mi zise el. Reminiscența unor timpî ant-riori, încep a reapare în spiritul teū. Trebuie numai să te ajut, pentru ca să le distingî bine și să'ți represinți tablourile trecutului în totă plinitatea lor.

„Ei bine, 'ți voi reaminti ecsistența ta tre-ută, pentru a 'ți dovedi în același timp perversitatea cului omeneesc prin inconstanța și neîndarea principiilor care pot caracteriza una și aceeași ecsistență într'o altă situațiune însă.

„Te voi lua pe tine depildă, spre a te conduce prin diferitele reproducțiuni, prin care ai trecut după principiul metempsi-

cosei. Voiu începe mai întâiu, luându-te din vremea când am apărut eu în lume cu ideiele mele reformatore în vechia Athenă. Ereai contimporan cu mine, te numiai Melitus și deveniseși cunoscut ca unul din cei mai destinși pedanți ai Greciei. Ereai omul inbuibat cu înțelepciunea filosofică a acelor secole. Tote calitățile tale morale se resumaū într'un bigotism doctrinal, dus adesea până la fanaticism, și te pot asigura că n'ai fi putut ști nici odată, ca ori-care altu, pentru ce acele aksiome antice ți păreaū atât de limpede, atât de adevărate și de incontestabile. Dar dacă n'ai fi putut să dai rațiunea fenomenului, tu compensai acésta printr'o convicțiune orbescă, care t'ar fi însuflețit să aperi chiar cu viața ta acele inchipuiri ale secolului, pe care le credea drept veritatea cea mai înaltă din lume.

„Ereai unul din judecătorii mei atunci când am fost tradus în fața tribunalului pentru crima d'a fi espustinerimei doctrinele mele și tu ai fost primul care ai opinat pentru condamnarea mea la mörte.

„Ei bine, nu în acésta const. perversitatea mea: eu te am considerat de bună credință, atunci când mă condemneai; erai convins că eu merit mörtea, fiindcă veniam sa contrariez acele idei ale timpului antic, care le credeaū atât de incontestabile, în cât nici nu puteai pricepe cum s'a putut găsi cine-va, care să atace asemenea verități atât de supreme după tine.

„Ereai sclavul educațiunii secolului.“

„Dar să trecem la o altă perioadă din istoria omenirei. Eu căzusem victima prejudețielor sciințifice, precum ști prea bine și am părăsit existența fără d'a mă mai reproduce, căci trebuie să ști că reformatorii secolelor sunt scutiți de legile metempsicosei, cari lovesc numai pe omenii comuni. Tu însă ai trecut printr'o reproducțiune succesivă prin toate generațiile și t'ai adăpat cu toate prejudețiile evului mediu, până ce ai ajuns în secolul al 16-lea, în

vremea când sublimul Galilei apăruse în Italia cu sistemul său asupra rotațiunii pământului. Te numiai Abatele Calvus și erai cunoscut ca unul din cei mai mari savanți din acel timp. Dar pentru acela, care t'ar fi judecat în fond, n'ai fi fost de cât un creer imbuibat un rezervoriu cu fel de fel de noțiuni și doctrine fictive ale timpului; tot atât de fanatic pentru apărarea lor ca și în rîndul trecut, erai un adevărat haz să te audă cine-va cum inconsciente de viața ta anterioară începeai atunci, când venia vorba despre existența mea, să aperi doctrinele, ca fiind o tranșițiune la Cristinism și nu găseai cuvinte destule pentru ca să infiereze memoria celui sclerarat al antichității numit Melitus.

„În același timp însă ai comis un alt act de nelegiuire. luând parte la condamnarea lui Galilei cu intima convicțiune despre irraționalitatea sistemului său.

„Dar să trec și de la acésta perioadă de vreme și să vin la noi în secolul al XIX-lea în momentul actual. Ei bine, nici în acésta ocaziune n'am de înregistrat o altă priveliste de cătaservirea ta orbescă la opiniunile secolului nostru. Nu mai departe, erî încă, mi'a aduc aminte că într'o conferință într'un cerc de amici, vorbeai cu o convicțiune de nedescris despre imposibilitatea existenței unei ființe supreme, și din întâmplare ajunseși să infierez cu o energie demră de etatea ta, acel conciliu de popi care condamnase pe Galilei.

„Eată amicul meu în ce constă perversitatea radicală a ființei omenești. Acesta este cum lesne se înțelege un defect care nu se poate remedia, și poți vedea prin urmare că mintea omului nu este un phar care luminează prin incurcăturile lucrurilor, dar din contra ea este un fel de aparat, primitiv care și apropiasă d'a rëndul ori ce ideie ori cât de neverisimilă spre a se face sclavul ei.

„Acum poți vedea ce esti omule, în totă

acceptațiunea cea mai largă a cuvântului; nu ești de cât un orb intelectual căruia 'i se pare a vedea ceva în mijlocul întunericului conștiinței sale și prin urmare trebuie să recunoști că nici o veritate supremă nu pôte fi accesibilă unei asemenea ființe.“

Zicând acestea Socrate se ridică de pe scaunul pe care se așezase, și privirile lui ironice alunecară cu dispreț asupra mea.

Un nor întunecos veni de 'l ascunse privirilor mele. Vântul răcoritor al nopții începu a se agita în camera mea și eu recăzui în lumea reală.

Mă simțiam zdrobit căci revelațiunea atât de alegorică a lui Socrate mă lovise profund. Ajunsesem a recunoște căt de adevărat este teoria perversității omului susținută de Socrate.

„Oh! 'Mi zisei eu în mine, căt de adevărat este că suntem ridiculi toți cestia cari alergăm după deducerea așa zisei *rațiunii a lucrurilor*, căci nu mai este nici o indoială, totul în lumea acésta chiar și mintea omenescă, nu este de cât prejudețiu și nălucire.“

C. Crișian.

Poesii de Nicoleanu, 1865.

Am cređut că vom împlini una din cele mai sacre datorii impuse unei reviste literare care tinde la lățirea cercului cultural al poporului, începând a aduna diferitele

opere poetice ale scriitorilor principali ai Românilor, cari cine știe din ce cauze, nu au putut avea fericirea d'a fi păstrați posterității în edițiuni mai răspândite.

Incepem în prezentul număr cu publicarea poeziilor lui Nicoleanu, apărute la Iași 1865, într'o modestă broșură și sub modestul titlu de „Poesii de N. N.“ care de asemenea este unul din meritele cele mai frumoase ale poetului, căci pe cât sunt de valoroase versurile sale, pe atât este de modest.

Nu mult după aparițiunea broșurei sale. modestul poet, cădu ca jertfă în mijlocul luptei cu miseriile vieței, și amicii săi au trebuit să asiste la acel trist spectacol de a 'l vedea mort în mijlocul celor vii, prin aceea zdrobire nenorocită a ființei intelectuale a omului.

Nicoleanu dispăruse dintre cei vii și în curând, versurile sale de asemenea, într'o sferă de nepăsare și de uitare ca aceea în mijlocul căruia trăim, au început cu încetul a dispărea cu modesta lor edițiune fără ca nici un editor, nici o revistă literară să reinprospăteze memoria acestui eminent poet, ce se oflise încet și pe nesimțite ca o plantă delicată căruia 'i a lipsit razele protectoare ale sórelui existenței. De abia ici și colo mai găsești un exemplar rătăcit din întâmplare; noi am găsit unul din aceste exemplare la un din amic al revistei noastre, și ne am folosit de acésta pentru ca să reinviăm amintirea nenorocitului poet reproducând accentele sale atât de melodióse. a

DEDICAȚIUNE

Eū nu scriū și nu 'mī bat capul, cu pedanți și cu pigmei,
Mediocrități stupide, lași, invidioși, mișei,
Carii nu vėd fără spaimă, și făr'a a se turmenta
Un talent, saū o virtute, la lumin'a s'arėta,
Căci talentul și virtutea, sunt oglinda pentru ei,
In care se vėd că-s putređi, idioti și nătărei!

Insă când aceste versuri vor ajunge pân'la tine,
June cu pėrul de aur și cu fruntea de senin,

Lasă'ți inima s'asculte ale inimei suspine,
 Căci numai tu poți eunósce, dacă slabu'mi instrument,
 E mișcat d'o mână pură și d'un sincer sentiment.

UN CONSILIU

Suride ȃilei, ce nasce, salută nóptea ce vine,
 Ca o pasăre ce-și duce sborul peste lumii streine,
 Lăsați inima să cânte și mintea să rătăcescă
 Pe câmpiile gândirei—unde mâna omenescă
 N'a putut pune hotare — unde 'n templul nevęđut
 Residędă viitorul—marele necunoscut.
 Nu te teme dacă vęntul barca ta va scutura;
 Nu te teme, dacă omul, a ta mórte va jura;
 Nu te teme dacă umbre, saũ ființe îngrozitoare
 Vor veni prin întuneric de fiori să te impresóre;
 Inasă teme-te copile, vai! feresce-te de amor!
 Deșertând al voluptății ș'al amorului pahar
 Să nu 'ți tremure piciorul și cu mustul delicios,
 Să strecuri în peptu'ți fraget, acul saũ cel veninos!
 Ai vęđut tu vre odată, lăngesind pe uă bătătură,
 Tristă, slabă ca un sceptru, o sărmană creatură
 Cu privirile uimite și cu sufletul tăcut,
 Un copil lipsit de mamă și de-o vitrigă crescut.
 Fața sa 'i acoperită d'a miseriei palóre,
 Două trențe vechi compune haina sa de serbătóre.
 Iar din corpul seũ de rane și de fóme chinuit,
 Ca din grópă se ridică, un miros nesuferit.
 Peptul seũ lovit de bice se târesce pe țarină
 Ca o pasăre pe brasdă amețită de furtună,
 Iar gândirea 'ntunecată d'al urii negru veșmęnt
 Stă rece, posomorită, ca o piatră de mormęnt.
 Eĩ bine, ast-fel se schimbă june dulce ca o fee
 Sufletul curat și fraget într'o mână de femee
 Cu privirea arđetóre și cu buza d'aurită,
 Dar cu inima de patimi și de simțuri amețită.

In memoria celor morți pentru patrie și libertate

I

De când urmașii Romei Carpații străbătură,
 Roșitu-s'a cu rîuri, de sânge vitejesc
 Pămęntul, ce se chiamă, pămęntul românesc.
 Dar unde 'i calea sacră, umbrósa bătătură,
 Ce duc ochii mulțimei plecați, religioși,
 A plänge pe mormęntu străbunilor strămoși?!

In van mē nit și cant, căci nu e cu putință
 S'auđ în mieđul nopții o șoptă, un suspin,
 O tainică gândire, ce 'n sbornul său divin,
 Lăsând c'un ochiū de milă p'a morții locuință
 O lacrimă ferbinte p'o frunte de martir,
 Un dar să fie 'n ceruri, ș'aci, un suvenir!...

Nimic! nici semnul crucei! nici piatră funerară!...
 Nici cel puțin o flóre, plecată p'un mormēt,
 Simțirii se vorbească de cei ce nu mai sunt.
 S'ar ȃice că 'ntr'acéstă frumósă, veche țară
 Femeile n'au lacrimi a plānge pe Eroī,
 Nici ómenii respectul virtuții la nevoi!

Nimic! dar timpul trece și nóptea se mărește!
 Mai mult și de cât ferul străinului turbat,
 Amenință ruina pe némul cel ingrat.
 Unde virtutea 'n doliū scăpare nu găsește
 Si bravul plin de rane, altarul p'un mormēt,
 Vai! patria se perde, căci inimī nu mai sunt!...

II

Dar nu vē plāng destinul! De și 'n timpī de durere,
 Când glasul tiraniei rēsună fioros,
 Când pala ca fecióra cu pasul mládios,
 Gândirea spāimēntată l'acopere 'n tăcere,
 A plānge p'al virtuței mormēt nefericit,
 E semn de-o bărbăție, ce încă n'a perit!...

Căci lacrimile stórse cu jale p'o ruină,
 Sub care strălucite rēmasuri odihnesc,
 Sunt fiăcări, ce pe inimī în rīuri se topesc,
 Si cad din ochi ca de jertfă p'o nobilă țerină,
 Iar pe tiran ca valuri de pulbere arzēnd,
 Ce varsă 'ntr'ênșii spaima, turbarea deșceptānd.

Nu, nu vē plāng destinul. In veci nenorocirea,
 N'a luat fața rușinii pe câmpul vitejesc.
 Un brav, care 'și definde pământul pārintesc,
 De cade, sub lovire își află rāsplătirea
 In falnica credință că móre neinvins.
 Și când lumina vieții din ochiul lui s'a stins,

Căđut pe câmpul luptei cu fața către sóre,
 Atunci mândrul său suflet, în tainicul său sbor,
 Coprins de focul sacru, d'al patriei amor,
 S'avēntă către ceruri pe aripī arđetóre,
 Ducēnd neintinată de sabia profană,
 A patriei iubită și splendidă iconă.

Nu, nu v \acute{e} pl \acute{a} ng destinul ; ci trist \acute{a} nep \acute{a} sare
 Si somnul, ce ne ține de m \acute{o} rte leșinați;
 Pl \acute{a} ng laurii virtuții în n \acute{o} pțe îngropați,
 Și vecinica rușine și cruda disperare,
 C \acute{a} ci n' avem nici morminte pe care s \acute{a} venim,
 Cu umbrele str \acute{a} bune s \acute{a} pl \acute{a} ngem, s \acute{a} vorbim!

9 MARTIE

Multe valuri furi \acute{o} se n \acute{a} v \acute{a} lir \acute{a} peste mine,
 Multe inimi prea iubite în p \acute{a} m \acute{e} nt s' au pref \acute{a} cut,
 De c \acute{a} nd pentru prima \acute{o} r \acute{a} te am v \acute{e} đut printre suspine
 Di funeșt \acute{a} , și fatal \acute{a} întru care m' am n \acute{a} scut!

Cu t \acute{o} te c \acute{a} pretutinden \acute{i} un destin cumplit m \acute{e} duce,
 Din ruin \acute{a} , în ruin \acute{a} , în secret a l \acute{a} cr \acute{a} ma ;
 Cu t \acute{o} te c \acute{a} nou \acute{i} rele sta \acute{u} pe capu' m \acute{i} s \acute{e} s' arunce,
 Precum vulturii p' o prad \acute{a} —eu nu te voi \acute{u} blestema !

Nu, c \acute{a} ci am simțit vi \acute{e} ța de nu ș' am încercat durerea !
 Nu, c \acute{a} ci pentru a combate n' am pierdut înca puterea ;
 Nu, c \acute{a} ci jalnicul me \acute{u} suflet e t \acute{a} cut, dar nu învins.

Nu, c \acute{a} ci de am pierdut speranța viselor copil \acute{a} riei,
 M \acute{i} ntea mea și-a luat sborul p' aripele vecinicie \acute{i}
 Și de țina cea de m \acute{a} ine peptul me \acute{u} este cuprins.

ASTA - D I

Amor, virtute, mil \acute{a} . sunt flor \acute{i} necunoscute.
 Dar la lumina țilei pe c \acute{a} ile b \acute{a} tute
 P \acute{a} catul 'și preumb \acute{a} sub forme d'aurite
 Triumful și ființa din pr \acute{a} đi înavuțite.
 Cel bun pl \acute{e} c \acute{a} genuchiul, suspin \acute{a} se fereșee
 Pe s \acute{i} nul resign \acute{a} rii cumplit se chinuesee,
 C \acute{a} nd lașul 'și ascute cuțitul f \acute{a} r' de fric \acute{a} .
 Pe chipul inocenței sfi \acute{a} la se ridic \acute{a} ,
 Sc \acute{a} p \acute{a} nd din înt \acute{e} mplare p' a noptilor t \acute{a} cere,
 Un nume de speranță, d' amor și de durere
 Pe c \acute{a} nd corupțiunea p \acute{a} șește încununat \acute{a}
 R \acute{i} đ \acute{e} nd d' a frumuseț \acute{e} i pud \acute{o} re sp \acute{a} im \acute{e} ntat \acute{a} .
 Dar nu chemați m \acute{a} nia pe capul vinovat.
 Nici biciul r \acute{a} s \acute{b} un \acute{a} rei cu fl \acute{a} c \acute{a} ri împletit
 A 'ncinge pretutinden \acute{i} p' un suflet r \acute{a} t \acute{a} cit.
 C \acute{a} ci deseori p \acute{a} catul, sub forme d'aurite,
 S' arat \acute{a} și surprinde vederile r \acute{a} pite
 S' orbit omul se las \acute{a} pe brațele peirii,

Credând a strânge sînul dorit al fericirii,
 Căci verme fără sațiu și foc neadormit,
 Un ochi ascuns veghiază asupra-î îndrăcit,
 Teribil ca destinul, sardonie, fioros,
 Ca fiara înversunată d'un sânge generos.
 Viața sea funestă e lungă remușcare ;
 În peptul său s'ascunde o négră închisore
 De spectri populată.—Un cer de fer îl strnge,
 D'o tainică putere, ce nu se pôte înfrânge.
 O mână nevedută cu fruntea-î criminală,
 Gravând în umbra morții sentința cea fatală,
 Ce sfărâmă trufia satrapului persan
 Il strânge și 'l aruncă în umbra lui satan !

Directorii. *Ed. M. Adamaki și C. Crișian*

CURIERUL ANUNCIURILOR

Stabiliment de Horticultură „*Wilhelm Dessecker București*“ strada Cotroceni 26, în dreptu Palatului Regal Cotroceni, Oferă un mare asortiment de ori-ce Pomî, de Plante, precum și Buchete, Corone pentru serbări de nunți, de înmormîntări etc. etc.

De asemenea se recomandă pentru aranjări de grădine.

Comenzile se efectuează în timpul cel mai scurt și cu prețuri moderate.

A. Engel București Strada Carol No. 7.

Cel mai mare Magazin de lămpi pentru petrolin și răpița.

Articole de menagiu și de bucătărie.

Mașine de Cafea și Chocolată de tote sistemele, Tacămuri pentru masă.

Băi cu duși și pentru scaldat în tote mărimile, Coroane și felinare pentru morminte. Colivii pentru tot felul de paseri.

Magazin de Chereștea. Lemne de foc.
 Tâmplărie Mecanică, *E. Lessel București*
Calea Plevnei No. 193-195.

Recomandă depositul său cel mare și bine asortat în scânduri, Grinzi, Capriori, cușaci, șipci de brad în tote dimensiunile, precum și scânduri de pin, lemnărie de stejar, grinzi, bulamacii, matoli de tufan, prăjini rotunde și altele în mare alegere.

DUSMELE USCATE

lucrate și nelucrate, parchete de stejari și ferestre, pervazuri și alte lucrări de tâmplărie se efectueze după comandă. cer,

și fag, despicate și aduse la domiciliu cu prețuri reduse.

LEMNE DE FAC

Atelierul instalat cu diferite mașini pentru industrie de lemne pôte tăia ori ce dimensiuni în grinzi, toți și șipci, cari nu se vor găsi gata la depou, după trebuința, și pôte ast-fel satisface dorințele onor. publice în ori ce lucrări de lemnărie. Prețuri moderate. Serviciul prompt și solid.

F. Freund Str. Tudor Vladimiresc No. 1.

Recomandă Locomobile cu aparat de ars pae și ori ce combustibil.

TREERATOARE.

Sistem forte nou cu cai în loc de Valsuri, din fabrica D-lor *Ransomes-Simes & Jifferies.*

MORI CU VALSURI

ferecate și neferecate de tuci tare, pentru uruială și măcinat din fabrica D-lor *Gany & Co. Buda-Pesta.*

Asemenea recomand și Fabrica mea de reparat mașine agricole bine cunoscută. Mori simple și Artistice.

Batoșe de Porumb, Morisce, Turbine Grape de Fer și toate rezervele pentru Locomobile și Treeratoare.

În dosul Hotelului Londra *București.*

În curând vor apare Nuvele de D-nu C. Crișian. Edițiunea Romaniei Literare

Prețul un Leu.